

TEST Z NEOKLASICKÉ MAKROEKONOMIE, 2005, MID-TERM

Obecné pokyny

1. Na otázky odpovídejte *maximálně stručně*. Všude *vysvětlíte, proč se to chová tak, jak píšete*. Všude, kde to má smysl, kreslete obrázky.
2. Pokud ilustrujete změnu, označte původní a nové křivky. Popište křivky i osy. Osy kótujte.
3. Jednotlivé otázky a podotázky kreslete do jednotlivých obrázků. Změny na sebe nenavazují (pokud není výslovně řečen opak).
4. Pište *čitelně* a nezapomeňte se *podepsat* – na tento papír i na všechny ostatní, na které budete psát. Vraťte mi i toto zadání.
5. Pro výpočet reálné úrokové sazby použijte přibližný vzorec $R = r + \pi$.

Zadání

1. Robinson Crusoe ztroskotal na ostrově, kde spotřebovává pouze ryby, které si sám loví. Ryby nelze skladovat. Jediným výrobním faktorem je jeho práce. Produkční funkce i jeho preference mají obvyklé vlastnosti.
  - a. Jaké jsou obvyklé vlastnosti produkční funkce?
  - b. Jaké bude jeho pracovní nasazení? Jak se rozhoduje – vysvětlíte jednou větou a nakreslete.
  - c. Jak se jeho pracovní nasazení změní, když selepší produkční funkce (posune se proporcionálně nahoru)? Nakreslete.
  - d. Rozložte předchozí změnu na důchodový a substituční efekt. Vysvětlíte jednou větou, proč je každý z těchto efektů takový, jaký je.
  - e. Jak se změní pracovní nasazení, pokud se změní jeho preference – začne mít víc rád spotřebu statků než volného času (ve srovnání s předchozími preferencemi)? Jak se v tomto případě změnil jeho mezní produkt práce (v optimu)?
2. Marie je dívka, která opovrhne prací. Ví, že bude žít pouze dvě období – „teď“ a „příště“. „Teď“ nemá žádný příjem. „Příště“ zdědí po prastrýci z Ameriky částku y_2 . Její mezičasové preference jsou obvyklé. Na trhu zápisných fondů si může vypůjčovat i půjčovat při nominální úrokové sazbě $R = 10\%$. Míra inflace $\pi = 5\%$.
  - a. Jak vypadá její rozpočtové omezení? Nakreslete je a okótujte osy.
  - b. Kolik bude chtít Marie spotřebovat „teď“ a kolik „příště“? Kolik bude spořit? Nakreslete.
  - c. Jak se její rozhodnutí změní, když nominální úroková sazba stoupne na $R = 15\%$ a míra inflace na $\pi = 10\%$?
  - d. Jak se odpověď liší, když nominální úroková sazba stoupne na $R = 15\%$ a míra inflace se nezmění?
3. Uvažujte situaci, kdy hospodářství neroste a ani se jinak v čase nemění (tzv. „stacionární ekonomika“). Míra peněžního růstu $\mu = 10\%$.
  - a. Jaká je rovnovážná míra inflace?
  - b. Pokud míra peněžního růstu stoupne v čase T_0 neočekávaně na $\mu' = 20\%$, jak se změní rovnovážná míra inflace?
  - c. Pokud se ceny mohou okamžitě přizpůsobit, co se stane s cenovou hladinou v čase T_0 ? Jednou větou vysvětlíte.
  - d. Pokud se ceny nemohou přizpůsobit okamžitě, jaká je těsně po čase T_0 míra inflace? Vyšší či nižší než nová rovnovážná? Roste, nebo klesá? Jednou větou vysvětlíte.
  - e. Jestliže v čase T_1 začne hospodářství růst tempem 5% ročně, jak se změní rovnovážná míra inflace?
4. V hospodářství dojde ke krátkodobému zlepšení produkční funkce (posune se proporcionálně vzhůru na jedno období). Objem peněz v hospodářství je fixní.
  - a. Jak se změní agregátní produkt, spotřeba, úspory a pracovní nasazení? Nakreslete, stručně vysvětlíte.
  - b. Jak se změní rovnovážná cenová hladina? Nakreslete, stručně vysvětlíte.
  - c. Jak se změní rovnovážná reálná a nominální mzdová sazba? Vysvětlíte jednou větou.
5. Rozložte graficky předchozí změnu na důchodový a substituční efekt. Je důchodový efekt ze změny úrokové sazby pro Marii kladný, nebo záporný?
6. Jaký je agregátní důchodový efekt ze zvýšení úrokové sazby? Jednou větou vysvětlíte proč.
7. Jak se změní její rozhodování, pokud získá „teď“ příjem y_1 ? Bude spořit víc, nebo méně? Nakreslete a jednou větou zdůvodněte.

TEST Z NEOKLASICKÉ MAKROEKONOMIE, 2005, FINAL TERM

Obecné pokyny

1. Na otázky odpovídejte *maximálně stručně*. Všude *vysvětlíte, proč* se to chová tak, jak píšete. Všude, kde to má smysl, kreslete obrázky.
2. Pokud ilustrujete změnu, označte původní a nové křivky. Popište křivky i osy. Osy kótujte.
3. Jednotlivé otázky a podotázky kreslete do jednotlivých obrázků. Změny na sebe nenavazují (pokud není výslovně řečen opak).
4. Pište *čitelně* a nezapomeňte se *podepsat* – na tento papír i na všechny ostatní, na které budete psát. Vraťte mi i toto zadání.
5. Pro výpočet reálné úrokové sazby použijte přibližný vzorec $R = r + \pi$.

Zadání

1. V uzavřené ekonomice (tj. bez možnosti obchodovat se zahraničím) dojde ke krátkodobému zlepšení produkční funkce – ta se posune vzhůru alepší se MPL. MPK se nemění. Objem peněz v hospodářství je fixní.
  - a. Jak se změní agregátní produkt, spotřeba, úspory a pracovní nasazení? Nakreslete, stručně vysvětlíte.
  - b. Jak se změní rovnovážná cenová hladina? Nakreslete, stručně vysvětlíte.
  - c. Jak se změní rovnovážná reálná a nominální mzdová sazba? Vysvětlíte jednou větou.
  - d. Jak se situace změní, když se navíclepší i MPK? Kdy je reálná úroková sazba a kdy objem provedených investic vyšší?
  - e. Proč rostou investice v prvním a proč ve druhém případě?
2. Co se stane v předchozím případě, když je ekonomika otevřená? (Uvažujte země s homogenním produktem a jednotnou měnou.)
  - a. Jak se změní její úroková sazba, produkce, spotřeba, investice a pracovní nasazení, pokud se jedná o malou otevřenou ekonomiku, když MPK nerostlo?
  - b. Jak v případě, že MPK rostlo?
  - c. Jak se liší výsledek na otázku (a), pokud se jedná o velkou otevřenou ekonomiku (např. USA)?
3. Uvažujte dvě uzavřené ekonomiky (dva sousední ostrovy, které nesměňují). Institucionálně jsou identické, ani na jednom se nemění počet obyvatel (oba ostrovy mají stejný počet obyvatel). Ostrov A je však chudší než ostrov B. (Na obou ostrovech se vyrábí homogenní produkt a jako peníze se používá zlato.)
  - a. Co způsobuje, že je ostrova A chudší? Graficky znázorníte pomocí Solowova modelu.
4. Vláda uzavřené ekonomiky zvýší na jedno období paušální daň. Za vybrané peníze postaví nové silnice.
  - a. Který ostrov roste rychleji? Který ostrov má vyšší úrokovou sazbu (proč)? Na kterém ostrově se více investuje?
  - b. Je možný nekonečný růst HDP? Proč? Co se musí stát, aby ekonomika mohla permanentně růst?
  - c. Pokud se oba ostrovy domluví na vzájemném obchodu, jak se změní jejich úrokové sazby? Jak bude vypadat jejich platební bilance? Jak to ovlivní jejich růst?
5. Vláda uzavřené ekonomiky se rozhodla, že nahradí „sociálně nespravedlivou“ paušální daň daní z příjmu se stejným výnosem. Vládní výdaje se nemění.
  - a. Jak toto rozhodnutí ovlivní stávající pracovní nasazení, produkt, spotřebu domácností, investice a úrokovou sazbu?
  - b. Jak toto rozhodnutí ovlivní budoucí ekonomický růst a steady-state (ustálený stav) ekonomiky?
  - c. Může se stát, že zvýšení důchodové daně sníží objem vybraných daní? Kdy? Co je příčinou tohoto jevu?